

Agrotehničke aktivnosti u voćnjaku u studenom

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.11.2024 *Брой:* 11/2024

U rasadnicima voća

Matične biljke u matičnjacima se otkrivaju.

Svi ukorijenjeni i neukorijenjeni izbojci odsijeku se škarama za rezidbu ili oštrim nožem što je niže moguće. Ako su matični grmovi slabi, ostavi se 1–2 izbojka da ih ojačaju. Nakon rezanja izbojaka, matične biljke se prekriju zemljom kako bi se zaštitile od zimskih mrazeva.

Podloge se vade iz rasada nakon završetka vegetacije biljaka.

Ako lišće nije opalo, uklanja se ručno ili prskanjem defolijantima – 0,1–0,2% kalcijev klorid, 0,4% manganov klorid i drugima.

Podloge se razvrstavaju prema BDS-u, a slabe, nerazvijene i prenapucale se odvajaju.

U rasadniku prve godine podloge se sade.

Tlo mora biti unaprijed dobro pripremljeno. Razmaci sadnje ovise o voćnoj vrsti, obično 80 x 20 cm, a za orah – 100 x 30 cm. Sjemenjače se sade 1–2 cm dublje od vrata korijena, a vegetativne podloge – na dubinu od 20 cm, bez obzira na duljinu korijenom prekrivenog dijela. Nakon sadnje, podloge se zalijevaju i okopaju do visine od 10 cm kako bi se sačuvala vlaga i osiguralo uspješnije pupanje.

Preostale podloge koje nisu posađene u rasadniku pohranjuju se do proljeća na mjestu zaštićenom od vjetrova, daleko od gospodarskih zgrada. Korijenje se prekrije rastresitom i vlažnom zemljom te obilno zalije.

Uspostavljaju se novi matičnjaci.

Preferira se lagano, vlagu zadržavajuće, duboko obrađeno tlo, gnojeno s 4–6 t stajskog gnoja, 100–150 kg superfosfata i 50–60 kg kalijevog sulfata po dekari. Biljke se sade na razmaku od 1,8–2 m između redova i 35–60 cm u redu te na dubini od 25–30 cm. Nakon sadnje, nadzemni dio se reže na oko 20 cm iznad površine tla.

Sjemenke se siju u rasade.

Tlo se prethodno gnoji s 4–5 t stajskog gnoja po dekari i dovede u vrtlarsku kondiciju – preore se na 30–35 cm i izravna. Sjemenke jabuke i kruške se ne stratificiraju unaprijed, dok se sjemenke sitnokostičavog voća stratificiraju u vlažnom pijesku dva mjeseca kako bi se potaknuli procesi dozrijevanja nakon berbe.

Voćke se vade, razvrstavaju i pohranjuju.

Vadenje se obavlja traktorskim plugom, hidrauličnom priključnom opremom ili posebnom hvataljkom.

Razvrstavanje se obavlja prema zahtjevima BDS-a, vezuju se u snopove od 25 komada i pričvršćuje se etiketa s imenom sorte i vrstom podloge. Drveće se pohranjuje na ravnom, dobro dreniranom mjestu, zaštićenom od vjetrova, daleko od gospodarskih zgrada i sjenika te se zalijeva kako bi se tlo dobro prianjalo uz korijenje.

Skupljaju se reznice kalema za proljetno cijepljenje.

Reznice se obično uzimaju s južnog dijela krošanja drveća. Vezuju se u snopove od 25 komada i pohranjuju u vlažan pijesak na zasjenjenom mjestu u hladnim podrumima ili u hladnjačama.

Vodi se briga o stratificiranim sjemenkama.

Krajem mjeseca započinje priprema za stolno cijepljenje.

U voćnjacima

U mladim voćnjacima bilježi se broj nedostajućih stabala i sastavlja plan za popunjavanje praznina po vrstama i sortama. Popravljaju se žičane konstrukcije i postavljaju nove. Nastavlja se uklanjanje i raznošenje stajskog gnoja.

U slučaju jake suše provodi se vlažno navodnjavanje s 60–80 m³ vode po dekari.

Započinje zimsko rezidbu za proizvodnju kod jabučastog voća.

U novim voćnjacima sade se voćke. Kod osnivanja gustih voćnjaka preporuča se sadnja u brazde umjesto u sadne jame.

U nasadima jagoda

Nastavlja se vadenje, priprema i pohranjivanje izdanaka jagoda u hladnjačama za proljetno-ljetnu sadnju.

U slučaju suše, navodnjavaju se nasadi osnovani u rujnu ili listopadu, a tamo gdje ima korova, površina se čisti.

Krajem mjeseca provodi se vlažno navodnjavanje starih nasada.

Biljke se sade u grijanim staklenicima za ranu proizvodnju jagoda.

U nasadima malina

Sadni materijal se vadi, razvrstava i pohranjuje.

Iz proizvodnog nasada, izdanci se vade ručno ravnim lopatom. Iz matičnjaka druge godine, vade se ručno svi prikladni izdanci za sadni materijal – osim onih za certifikaciju. Treće godine, izdance iz matičnjaka vade se plugom ili hvataljkom. Izdanci namijenjeni za proljetnu sadnju pohranjuju se u brazde, prekriveni slojem tla 15–20 cm iznad vrata korijena. Tlo se zbija i obilno zalijeva. Uspostavljaju se novi nasadi malina.

U nasadima crnog ribiza

Skupljaju se zrele reznice. Koriste se jednogodišnji izbojci iz mladih proizvodnih ili matičnih nasada. Izbojci se režu na reznice. Svaka reznica mora biti duga 20 do 25 cm i debela više od 5–6 mm. Pri dnu, reznica se reže 2–3 mm ispod pupa, a u gornjem dijelu – do 1 cm iznad pupa.

Reznice se ukorjenjuju.

U redu, reznice se postavljaju na razmaku od 15–20 cm, nagnuto, blizu kuta od 45°, u tlo. Kada su tla lagana, jednostavno se ubacuju, a na teškim se tlima sade s kolcem. Najgornji pup ostavlja se ispod površine tla. Nakon sadnje, tlo oko reznica se zbija.

Sadni materijal se vadi, razvrstava i pohranjuje.

Ukorijenjene biljke vade se ručno ili mehanički početkom mjeseca, ali ne pri temperaturama ispod 0 °C. Biljke namijenjene za proljetnu sadnju pohranjuju se u brazde ili rovove dubine 45–50 cm. Njihovo korijenje se prekrije zemljom, tlo se zbije i obilno zalije. Poduzimaju se mjere za zaštitu od miševa.

Uspostavljaju se novi nasadi crnog ribiza. Grmovi se rezidu za rodnost.

U nasadima s drugim kulturama

Skupljaju se reznice smokve za ukorjenjivanje.

Za ukorjenjivanje se koriste jednogodišnji izbojci debljine 1–1,8 cm i kratkim internodijima. Reznice se pripremaju duljine 25–26 cm. Donji rez se izvodi neposredno ispod čvora, a gornji – 1 cm iznad dobro razvijenog bočnog pupa. Reznice se vežu u snopove od 50 komada, etiketiraju, zakopaju u pijesak u hladnim prostorijama ili na otvorenom u plitke jame do 25 cm dubine.

Skupljaju se reznice šipka za ukorjenjivanje.

Trebalo bi da budu od jedno- ili dvogodišnjih izbojaka. Duljina reznica je 20–25 cm, a debljina pri dnu – od 0,5 do 1,2 cm. Nakon rezanja, izbojci se očiste od trnjeva i bočnih grana, te se pripreme reznice duljine 20–25 cm. Vezuju se u snopove i etiketiraju. Pohranjuju se na hladnom mjestu u vlažnom pijesku ili u rovovima na otvorenom. Poduzimaju se mjere za sprječavanje isušivanja.

Skupljaju se reznice obične krušine za ukorjenjivanje, na isti način kao za šipak.

Skupljaju se sjemenke lovora.